

Kraków, 20.12.2019 r.

STEKTRA
Stowarzyszenie Ekologicznego Transportu Autokarowego
Chrosna 147
32-084 Morawica

Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze!

Apel Stowarzyszenia Ekologicznego Transportu Autokarowego

Dotyczący zmian legislacyjnych na rzecz poprawy jakości powietrza w polskich miastach.

Szanowny Panie Premierze,

Według raportu „Air quality in Europe – 2018 report” pod względem najwyższych stężeń zanieczyszczeń w Unii Europejskiej, Polska zajmuje:

- 1 miejsce w zakresie stężeń pyłów PM_{2,5}
- 1 miejsce w zakresie stężeń BaP,
- 3. miejsce w zakresie stężeń pyłów PM_{10mi}
- 19. miejsce w zakresie stężeń NO₂.

Oprócz sektora komunalno-bytowego, transport jest jednym z najważniejszych źródeł zanieczyszczeń powietrza, szczególnie w dużych ośrodkach miejskich, czego potwierdzeniem są najnowsze badania przeprowadzone po raz pierwszy w Polsce, które wykonał Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie.

Badania te wykonane metodą remote sensing na próbie ponad 100 tys. pojazdów dowiodły, że kolejnym krokiem w zwalczaniu smogu w Polsce jest podjęcie działań zmniejszających emisję spalin z samochodów poruszających się po polskich drogach. Z badań wynika, że najwięcej zanieczyszczeń w zakresie emisji pyłów pochodzi ze starszych samochodów z silnikiem diesla poniżej normy Euro 5, a w zakresie emisji tlenków azotu z samochodów diesla poniżej normy Euro 6 oraz samochodów benzynowych poniżej normy Euro 4. Ogromne przekroczenia dopuszczalnych norm notowane są wśród autobusów i busów prywatnych przewoźników, niepracujących w miejskiej sieci transportu. Pojazdy przewoźników prywatnych emitują około 40 razy więcej tlenków azotu, niż pojazdy miejskiej komunikacji zbiorowej. W przypadku prywatnych busów i autokarów mamy też do czynienia ze znacznymi przekroczeniami norm dla pyłów.

Polska jest złomowiskiem starych samochodów, szczególnie diesli. Opierając się na danych z raportu Instytutu Badań Rynku Motoryzacyjnego SAMAR import używanych aut w 2018 roku wyniósł ponad milion sztuk, co oznacza wzrost o 7,1% w porównaniu z rokiem 2017. Średni wiek sprowadzanego auta to 12 lat, a sytuacja się znacznie pogorszy, ponieważ wiele zachodnich miast wprowadziło lub zamierza wprowadzić zakaz wjazdu diesli do centrum.

Wyniki badań, jak i nasza analiza działań podjętych przez wiele europejskich miast, jasno wskazują, że konieczne są zmiany w polskim prawie - w ustawie Prawo o Ruchu Drogowym oraz w ustawie o elektromobilności i paliwach alternatywnych.

Dlatego jako Stowarzyszenie Ekologicznego Transportu Autokarowego apelujemy do Pana Premiera o uwzględnienie następujących propozycji zmian w:

1. Kodeksie Wykroczeń i ustawie Prawo o Ruchu Drogowym:

- Wprowadzenie surowszych kar dla kierowców poruszających się samochodami z niesprawnymi albo wyciętymi filtrami cząstek stałych (DPF).
- Brak możliwości rejestrowania w Polsce samochodów z silnikiem diesla niespełniających normy Euro 5 – takie rozwiązanie jest np. na Ukrainie.
- Wprowadzenie regularnych kontroli nad działalnością stacji kontroli pojazdów, mających zapewnić wysoki poziom badań technicznych i poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego (w tym kontrola filtrów DPF)

2. Ustawie o elektromobilności i paliwach alternatywnych:

- Dodanie przepisu, który pozwalałby na tworzenie stref, do których wjeżdżać mogłyby wyłącznie pojazdy spełniające określoną europejską normę emisji spalin - dla samochodów benzynowych minimum Euro 4 i samochodów z silnikiem diesla minimum Euro 5. Potwierdzeniem, że takie działania mają sens są w/w badania i badania z przeprowadzone przez Politechnikę Czeską w Pradze, gdzie określono, że 5% starych aut powoduje 50% emisji szkodliwych związków.
- Wprowadzenie naklejek niezbędnych do oznaczania pojazdów spełniających konkretne normy, co umożliwi kontrolę ruchu w strefie.
- Usunięcie kryterium odnośnie możliwości wprowadzania stref wyłącznie w gminie liczącej powyżej 100 000 mieszkańców, ponieważ wiele mniejszych gmin, szczególnie turystycznych boryka się z napływem wielu samochodów.
- Dodanie przepisu, że wyjątek od ograniczenia wjazdu do strefy nie może dotyczyć mieszkańców bezterminowo – powinien zostać określony okres przejściowy na dostosowanie się do przepisów.
- Wyłączenie prawa decydowania przez radę gminy w zakresie dowolnego kształtowania stref, tak by wyeliminować nadużywanie dodawania przez nią wyjątków od ograniczeń wjazdu, co wypacza działanie stref.

3. Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie centralnej ewidencji pojazdów

- Egzekwowanie utraty homologacji pojazdu w przypadku nieuprawnionej ingerencji w układ wydechowy.

Dodatkowo apelujemy o wpływ na pracę Dyrektora Dozoru Technicznego (TDT), który zgodnie z brzmieniem Ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o dozorcze technicznym (Dz. U. poz 1611) jest odpowiedzialny za cofanie świadectw homologacji.

Jako stowarzyszenie działające w zakresie ekologicznego transportu nawiązaliśmy współpracę z miastami europejskimi, które wdrażają różne rozwiązania i na tej podstawie opracowaliśmy listę dobrych praktyk, którymi jeżeli będzie taka wola, chętnie się podzielimy z Panem Premierem.

Wierzymy, że wprowadzenie wyżej wymienionych propozycji zmian legislacyjnych będzie początkiem procesu poprawy jakości powietrza w polskich miastach oraz zdrowia naszego i naszych dzieci.

Z poważaniem,

Maciej Socha
Przedstawiciel
STEKTRA

 **Stowarzyszenie Ekologicznego
Transportu Autokarowego**
ORB.512.40Z
STEKTRA
+48 502 434 777
kontakt@stektra.org
ul. Chrosna 147
32-084 Morawica
woj. małopolskie
NIP 9442265266 Regon 383903219

Maciej Socha